

РЕШЕНИЕ

№ 7169

гр. София, 28.02.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 8 състав, в
публично заседание на 29.01.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Деница Митрова

при участието на секретаря Милена Чунчева, като разгледа дело номер **7080** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – чл. 178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Образувано е по повод жалба вх. № 22381 от 11.07.2024 г. и вх. № 22878 от 18.07.2024 г. по описа на Административен съд – София град (АССГ), подадена от В. Е. Н., ЕГН [ЕГН], с постоянен адрес [населено място], [улица], вх. Б, ет. 5, ап. 19, чрез адв. М. Й. от САК, със съдебен адрес [населено място], [улица], ет. 3, офис 9 срещу решение № 2153 - 21 – 130 от 20.06.2024 г., на директора на Териториално поделение (ТП) на Националния осигурителен институт (НОИ) С., с което е оставена без уважение жалба с вх. № 1012-21-468 от 24.04.2024 г. на оспорващата срещу разпореждане № [ЕГН] от 03.07.2023 г. на Ръководител „Пенсионно осигуряване“ като неоснователна.

Жалбоподателят оспорва посоченото решение като незаконосъобразно, постановено в противоречие с материалноправните разпоредби и с целта на закона. Твърди се, че неправилно не е зачетен стаж от 1 година и 4 месеца, което е довело до неправилно изчислен размер на осигурителния стаж на В. Н., респ. и до определяне на по – нисък размер на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст. Акцентираща се, че спорният момент в случая е осигурителния стаж на оспорващата за периода от 01.03.1991 г. до 31.12.1995 г. при работодателя „Борас“ ООД, което дружество е издало УП -3 от 08.06.1993 г., в което е записано, че стажът на В. Н. в него е от 22.02.1991 г. до 30.06.1992 г. Инвокират се доводи, че оспорващата е била съдружник в дружеството, получавала е възнаграждение на ведомост. Твърди се, че от 01.07.1992 г. е започнала

да се осигурява като самоосигуряващо се лице. Посочва се, че според чл.40, ал.1 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж (НПОС) осигурителния стаж се установява с данните по чл. 5, ал.4, т. 1 КСО, с трудови, служебни, осигурителни книжки и с документ по утвърден образец, а според чл. 2 на същата разпоредба осигурителния доход, върху който са внесени или дължими осигурителни вноски, се установява с данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 КСО или с осигурителна книжка, както и с документ по утвърден образец. Допълнително в жалбата е цитиран чл. 1 от Инструкция № 1022-40-2 от 2 март 2022 г. за съдържанието и реда за представяне в Националния осигурителен институт на документи за осигурителен стаж, осигурителен доход и категория труд. Навеждат се доводи за нищожност на решението на ответника и потвърденото с него разпореждане поради некомпетентност на лицата, които са ги подписали. В хода на съдебното производство жалбоподателят, редовно призована, не се явява, представлява се от адв. Й., който поддържа жалбата, предлага да се уважи, претендира разноски, съгласно представен списък и депозира писмено становище по съществото на спора.

Ответната страна – директора на ТП на НОИ С., редовно призован, се представлява от юрк. В., която оспорва жалбата и предлага да се отхвърли като неоснователна и недоказана. Претендира юрисконсултско възнаграждение и депозира писмено становище.

Административен съд София град, като обсъди доводите на страните и събраните по делото писмени доказателства, приема за установена следната фактическа обстановка: Със заявление вх. № 2113-21-8104 от 24.10.2022 г. по описа на ТП на НОИ – С., В. Н. е поискала отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст. Към заявлението са представени:

1. Осигурителна книжка № 101721 от 08.06.1993 г., със заверен период от 01.07.1992 г. до 31.12.1995 г. като съдружник чрез осигурител „БОРАС“ ЕООД;
2. Осигурителна книжка № 037833 продължение, издадена на 27.07.2022 г., със заверен период от 01.03.1991 г. до 31.12.1995 г., като съдружник в „БОРАС“ ЕООД и от 01.02.1998 г. до 31.12.1998 г., като съдружник чрез осигурител „ВИЛКАН“ ООД;
3. Осигурителна книжка № 03741 продължение, издадена на 28.07.2022 г., със заверен период от 01.01.1996 г. до 31.01.1997 г., като съдружник чрез осигурител „ВИЛКАН“ ООД;
4. Осигурителна книжка № 038252 дубликат, издадена на 26.10.2022 г., със заверен период от 01.01.1996 г. до 31.01.1997 г., като собственик чрез ЕТ „Виолина Николова“;
5. Два броя трудови книжки и обр. УП-12 № 5506-09-2848 от 02.08.2022 г., издадени от осигурителя „Кремиковци“ АД. Стажът по тези документи е приет от пенсионните органи за безспорен и не е бил предмет на административното производство.

Пенсионният орган е приел, че са налице различия в заверените осигурителни книжки при осигурителя „БОРАС“ ЕООД, посочени в т.1 и т. 2 за периодите от 01.03.1991 г. до 31.12.1995 г. и от 01.07.1992 г. до 31.12.1995 г., със заверен стаж календарно 04 години и 10 месеца. В справка 22А датата на започване на дейност била отразена като 01.07.1992 г. при осигурител „БОРАС“ ЕООД. Компетентният административен орган е поискал от дирекция „Краткосрочни плащания и контрол“ при ТП на НОИ С. град да извърши проверка относно внесените от В. Н. осигурителни вноски. За завършената проверка е издадено писмо № 4004-21-10#3 и служебна бележка № 4004-21-10#2 от 06.01.2023 г., съгласно които оспорващата е декларирала начало на

осигуряването като самоосигуряващо се лице чрез „БОРАС“ ЕООД, от 01.07.1992 г. до 31.12.1999 г.

Въз основа на събраните писмени документи, с Разпореждане № [ЕГН] от 31.03.2023 г. длъжностното лице по ПО , е отпусната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал.1 и 2 от КСО за зачетен осигурителен стаж от трета категория труд – 35 години, 04 месец и 12 дни и осигурителен стаж от втора категория труд – 01 година, 11 месеца и 02 дни. Определен е общ осигурителен стаж, на основание чл. 104 КСО, превърнат към трета категория труд – 37 години, 09 месеца и 07 дни. Пенсията е изчислена за зачетен осигурителен доход за периода от 01.01.2000 г. до 24.08.2022 г. – 454 368, 43 лв. и по индивидуален коефициент, определен съгласен чл. 70, ал.9, изр. Първо и второ от КСО – 2, 4518.

С разпореждане № [ЕГН] от 03.07.2023 г., във връзка с жалба № 1023-21-1338 от 26.06.2023 г. на оспорващата, е поправено разпореждане № [ЕГН] от 31.03.2023 г. за отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст относно зачетения осигурителен стаж от втора категория труд за периода от 17.10.1983 г. до 18.11.1985 г. Пенсията е изменена считано от 25.08.2022 г. , на основание чл. 99, ал.1, т. 2, б. „д“ КСО, със зачетен осигурителен стаж от трета категория труд – 35 години, 04 месеца и 12 дни, от втора категория труд – 02 години, 00 месеца и 29 дни. Общ осигурителен стаж, превърнат към трета категория труд – 37 години, 11 месеца и 18 дни. Осигурителен доход за периода от 01.01.2000 г. до 24.08.2022 г. – 454 368, 43 лв., по индивидуален коефициент 2, 4518. В мотивите на второто разпореждане е посочено, че не се зачита осигурителен стаж като самоосигуряващо лице за периода от 01.03.1991 г. до 01.07.1992 г., тъй като оспорващата е била декларирила начало на започване на дейността чрез „БОРАС“ ЕООД, считано от 01.07.1992 г.

Недоволна от това разпореждане, В. Н. го е оспорила пред ответника с подаването на жалба с вх. № 1012-21-468 от 24.04.2024 г.

В хода на производството по административно обжалване е направена проверка относно внесените от оспорващата осигурителни вноски в качеството ѝ на самоосигуряващо се лице. От Дирекция „КПК“ е дадена информация, че за периода 01.03.1991 г. до 01.07.1992 г. В. Н. е регистрирана като самоосигуряващо се лице по реда на чл.1, т. 1 от Наредбата за общественото осигуряване на лицата, упражняващи свободна професия или търговия или работещи без трудово правоотношение (в сила до 31.12.1999 г.), в качеството ѝ на съдружник в „БОРАС“ ООД. Проверката е констатирала, че жалбоподателят е декларирила, че считано от 01.07.1992 г., осигуряване за общо заболяване и майчинство, инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт, както и прекъсване на дейност, считано от 01.01.1996 г.

Направена е проверка в осигурителното досие на осигурителя и е установено, че „БОРАС“ ООД е регистриран с Решение № 348 от 28.01.1991 г. по гр. дело № 237/1991 на Видински окръжен съд. В досието на осигурителя са приложени искане за издаване на осигурителна книжка (Приложение № 2) от 08.06.1993 г., въз основа на което на В. Н. е издадена осигурителна книжка № 101721 от 08.06.1993 г., с вписано възникване на осигуряването, считано от 01.07.1992 г. Към осигурителното досие е приложена и декларация (Приложение № 1) от месец 08.1995 г., с която жалбоподателя е декларирила осигурителен доход в размер на 3 000,00 лв., върху който ще внася осигурителни вноски в размер на 30%, считано от 01.04.1995 г.

Осигурителят е ревизиран от контролните органи на ТП на НОИ – С. град до 31.12.1996 г. и ревизията е завършила с ревизионна записка. Осигурителната книжка

на оспорващата е заверена за периода от 01.07.1992 г. до 31.12.1995 г. чрез осигурителя „БОРАС“ ООД.

На база събраните допълнително данни, директорът на ТП на НОИ – С. град е потвърдил обжалваното пред него разпореждане с решение № 2153-21-130 от 20.06.2024 г.

В хода на съдебното производство са приети като писмени доказателства по делото представените с жалбата и административната преписка документи, както и допълнително ангажираните от страните. По искане на жалбоподателя е допусната, изслушана и приета без оспорване Съдебно счетоводна експертиза, изготвена от вещото лице Л. А. З.. Заедно с експертиза като писмени доказателства са приети представените с нея писмени документи.

От заключението е видно, че от ответника не е представено копие от документите за извършена ревизия от контролен орган на НОИ до 31.12.1996 г., цитиран в Писмо изх. № 21101-21-3677#1/2022 г. до г-жа В. Я. – директор на дирекция „Пенсии“ на ТП на НОИ – С. град, поради унищожаване на този документ, съгласно Писмо изх. № УД-1#1 от 17.02.2014 г. и приложен Акт за унищожаване на неценни документи с изтекъл срок на съхранение. По-нататък в отговора на първия въпрос, вещото лице посочва, че в писмо изх. № 21102-3677#/ 2022 (л. 49 от делото) е записано, че видно от информационната система на НОИ осигурителят „Борас“ ЕООД е ревизиран от контролен орган на НОИ до 31.12.1996 г. и на база на тази ревизия осигурителна книжка (дубликат) № 037833 е надлежно заверена за периода 01.03.1991 г. – 31.12.1995 г.

В отговора на втория поставен въпрос, след подробно описване на записите във ведомостите на осигурителя „БОРАС“ ЕООД за 1991 г., експертизата посочва, че „Общата сума на осигурителни вноски за 1991 г. по периоди с общ размер 20 101, 96 лв. са посочени в табличен вид – Таблица № 1, кол. 13, в кол. 14 са посочени датите на плащане на осигурителните вноски, както и че същите са отразени въз основа на справка, изготвена във връзка с данъчна ревизия, завършила с Ревизионен акт (РА) № 33 от 9.11.1992 г., извършена на основание Заповед № 52 от 22.10.1992 г. на Началника на данъчна служба „Студентска“. Към този РА е приложена Справка относно внесения и начислен ДОД на съдружници при „БОРАС“ ООД за периода от 91.03.1991 г. до 31.12.1991 г.. Посочени са сумите преведени за ДОО на съдружници с общ размер на 11 547, 37 лв., в т.ч. В. Н. в размер на 2 401,87 лв. Във ведомостите за първо тримесечие са начислени осигуровки за периода 22.02.-30.06.1991 г. от тези документи се установява, че оспорващата в качеството ѝ на съдружник е получила начислените ѝ възнаграждения с общ размер на 18 867, 50 лв. За периода от м. 1 – м. 04.1992 г. на оспорващата в качеството ѝ на съдружник са начислени възнаграждения в размер на 162 673,80 лв., върху които е начислен само ДОД, но не са начислени осигурителни вноски.

Съдът намира за необходимо да коментира приетата експертиза единствено в частта за 1991 г. и 1992 г., тъй като касае процесните периоди, които са и спорните по делото. В останалата част вещото лице подробно даде разяснения в хода на откритото съдебно заседание, проведено на 29.01.2025 г. От тези разяснения стана ясно, че „В 1992 г. във ведомостите не е посочено, изрично, каква е начислената сума, но тъй като в самите ведомости в 1994 г., на стр. 10 от заключението, на последното изчисление,..., че ведомостта за месец май 1994 г. е отбелязано: „до тук финансова ревизия на ДОО/13.07.1994 г.“. Експертът е формирал своите изводи за 1991 г. и 1992

г. на база „обяснението на служителката от НОИ, която е направила заверката на първата осигурителна книжка,..., че тя е завершила тези месеци, като осигурителен стаж“ за посочения период. Вещото лице е установила, че за 1991 г. жалбоподателят е „била осигуряван върху 660 лева,..., начислени и внесени вноски“. „За 1992 г са посочени съдружниците, там изрично не е посочено че са плащани вноски на съдружниците. Има направена констатация, че това е направено с проверка. В РА на НАП „Студентска община“ е посочено, че са били начислявани тези възнаграждения, осигуровки на съдружниците“. В отговор на въпрос на процесуалния въпрос на ответника, експертът е категоричен, че не са й „представяни вноски бележки за внесени вноски за 1991 г. и 1992 г., но е установено от ревизията на НАП, че вноските са начислени и платени“. Вещото лице аргументира посочва, че „Не може да се приеме, че лицето се е осигурявало на трудово договор, защото върху възнагражденията, които е получавала като съдружник, работещ в дружеството, тя е получавала сумите без начисления. Т.е. не е изчислявано по ДОО и не са внасяни. Само е изчислявано, по съответния минимален осигурителен доход по ДОО. Други възнаграждения няма начислявани“. В заключение Л. З. посочва, че от заверената осигурителна книжка, дубликат, е разбрала за извършената ревизия, но не може да посочи номер на РА и дали въобще има такъв, защото индивидуализиращите го данни не са посочени в материалите по делото.

На база посоченото, съдът кредитира заключението и обясненията на вещото лице З.. При така установената фактическа обстановка Административен съд София град, 8 –ми състав направи следните правни изводи:

От данните, събраните по делото и от изразеното становище от ответника, липсва точна дата, на която адресатът в получил административния акт, поради което съдът приема, че жалбата е депозирана в законоустановения срок от надлежна страна и е процесуално допустима.

Разгледана по същество е ОСНОВАТЕЛНА.

Съгласно чл. 168, ал. 1 от Административно - -процесуалния кодекс (АПК), приложим на основание чл. 118, ал.2 от КСО, съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен въз основа на представените от страните доказателства да провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 - дали актът е издаден от компетентен орган, дали са спазени материалноправните и административнопроизводствените правила; дали актът е издаден в писмена форма и дали същият е съобразен с целта на закона.

След служебно извършена проверка съдът установи, че обжалваното решение е издадено от оправомощен орган, в рамките на неговата компетентност и в установения от закона срок. Същото е издадено в предвидената в чл. 59, ал.1 и ал. 2 АПК форма и съдържа изложение на фактическите и правните основания за постановяването му. При постановяването му са били допуснати нарушения на процесуалните разпоредби, а именно не са изложени правни доводи относно непризнаване осигурителния стаж на жалбоподателя за 1991 г. и 1992 г., а вместо това се ограничил до изброяване на фактите и бланкетно позоваване на чл. 41 НПОС. Не са изложени мотиви относно неприемане установяванията в унищожения РА, за което е дадена информация от НОИ на вещото лице.

По отношение на законосъобразното прилагане на съответните материалноправни разпоредби при издаването на оспорения административен акт. За да възникне за

дадено лице право на пенсия за осигурителен стаж и възраст (ОСВ), съгласно установеното в нормата на чл. 68, ал.1 – 3 КСО, е необходимо към момента на подаването на заявлението пред административния орган, по отношение на него да са изпълнени следните две кумулативно определени материалноправни предпоставки - лицето да е навършило необходимата за пенсиониране възраст и да има определения в закона сбор от осигурителен стаж и възраст.

В случая по делото не се спори, че В. Н. към датата на подаването на заявлението си за пенсиониране е навършила възрастта за пенсиониране.

По отношение зачетения от административния орган стаж на г-н П. Съгласно нормата на §9, ал.1 от ПЗР на КСП, времето, което се зачита за трудов стаж и за трудов стаж при пенсиониране до 31.12.1999 г., по действащите до тогава разпоредби, се признава за осигурителен стаж по кодекса. Относимата към процесния казус разпоредба, действала преди 1.01.2000 г. и установяваща зачитането на стаж при пенсиониране, е тази на чл. 76, б. „д“ и „и“ от Правилника за прилагане на Закона за пенсиите (ППЗП, отм). Според посочената норма, времето, през което лицата са а упражнявали самостоятелно занаят или свободна професия - художници, скулптори, композитори, музиколози, концертиращи артисти, лекари, зъболекари, зъботехници, акушерки, архитекти, инженери и техници, както и доброволно осигурените; Времето, през което лицата са осигурявани по Наредбата за общественото осигуряване на лицата, упражняващи свободна професия или търговия или работещи без трудово правоотношение (ДВ, бр. 58 от 1992 г.).

Самото времетраене на осигуряването на лицата, които са съдружници в образувани фирми, представляващо основание за зачитане на стажа, размерът и начинът на внасяне на осигурителните вноски и документите, с които това осигуряване се установява, през периода 1990 г. - 1992 г. се е уреждало от Наредбата за обществено осигуряване на лицата, които упражняват трудова дейност във фирмите на граждани, в индивидуалните земеделски стопанства, по договор за аренда или въз основа на регистрация или произвеждат селскостопанска продукция при заплащане на акорд (обн., ДВ, бр. 70 от 8.09.1989 г. - отм.) и Наредбата за общественото осигуряване на лицата, упражняващи свободна професия или търговия или работещ и без трудово правоотношение (НОЛУСПТРТП, обн., ДВ, бр. 58 от 17.07.1992 г. - отм.). За доказване на спорния си стаж, положен през този период, жалбоподателят в хода на административното производство е представил описаните в мотивите на решението осигурителни книжки, в които посоченият стаж е отразен.

Пенсионните органи не признават записите в ОК № 037833 продължение, издадена на 27.07.2022 г. и не зачитат осигурителния стаж като самоосигуряващо се лице за периода 01.03.1991 г. до 01.07.1992 г., тъй като оспорващата е декларирала начало на започване на дейност чрез „БОРАС“ ЕООД, считано от 01.07.1992 г., но без да се изискат ведомостите на осигурителя, за да се направи необходимата проверката. Още повече, че не се дава явява и на направената заверка на ОК, само защото актът от извършената ревизия е унищожен и то не по вина на жалбоподателя.

Липсата на излагане на каквито и да е правни изводи от ответника в обжалваното решение ограничава процесуалната възможност на съда да

установи неговата воля. Не излагането на мотиви е съществено процесуално нарушение, което обуславя незаконосъобразност на административния акт, поради което същият следва да бъде отменен и тъй като производството е от компетентността на пенсионните органи, то преписката следва да бъде върната на ТП на НОИ С. град, който следва отново да извърши първоначална проверка на подаденото заявление № 2113-21-8104 от 24.10.2022 г. на В. Н. за периода от 01.03.1991 г. до 01.07.1992 г., събраните в хода на съдебното производство писмени и гласни доказателства и при точно приложение на приложимата нормативна уредба през 1991 г. и 1992 г. да се произнесе отново по признаване наличието на осигурителен стаж на оспорващата.

При този изход на спора на жалбоподателя следва да се присъдят разноски за процесуално представителство и изплатено възнаграждение на вещото лице по приетата ССЕ в размер на 2263 лв.

Водим от горното, Административен съд София град, Трето отделение, 8 –ми състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 2153 - 21 – 130 от 20.06.2024 г., на директора на Териториално поделение (ТП) на Националния осигурителен институт (НОИ) С., с което е оставена без уважение жалба с вх. № 1012-21-468 от 24.04.2024 г. на оспорващата срещу разпореждане № [ЕГН] от 03.07.2023 г. на Ръководител „Пенсионно осигуряване“ като неоснователна.

ИЗПРАЩА преписката на ТП на НОИ – С. град за решаване въпроса по същество при съобразяване на задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на решението, в едномесечен срок.

ОСЪЖДА Националния осигурителен институт да заплати на В. Е. Н., ЕГН [ЕГН] сторените по делото съдебно – деловодни разноски в размер на 2263,00 (две хиляди двеста шестдесет и три) лева.

Решението може да се обжалва в 14 дневен срок от получаването му пред Върховния административен съд.

СЪДИЯ: